

Gestió i Qualitat dels Serveis d'Infermeria

Codi: 106108

Crèdits: 3

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	OB	2	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: David Téllez Velasco

Correu electrònic: David.Tellez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits.

Objectius

Objectiu General

- L'objectiu principal de l'assignatura és proporcionar a l'estudiant els coneixements i habilitats necessaris per a poder desenvolupar plenament la funció gestora/administrativa de la professió infermera en un context assistencial, fent especial èmfasi en el procés d'avaluació de la qualitat assistencial i la seva relació amb les cures d'infermeria.

Objectius Específics

En finalitzar l'estudi de les diferents unitats temàtiques, l'estudiant serà capaç de:

- Descriure i explicar les principals teories i tendències en gestió, així com l'evolució i enquadrament històric del sistema sanitari espanyol i català.
- Descriure la legislació vigent en matèria de salut i protecció social, així com els drets i deures dels usuaris dels serveis de salut.
- Identificar els principis de finançament sanitari en general, i del nostre sistema de salut en particular, i fer una anàlisi dels recursos disponibles.
- Comprendre l'estructura del procés administratiu i la seva aplicació en el lloc de treball.
- Identificar les característiques de la funció gestora dels professionals d'infermeria i els diferents rols professionals específics que exerceixen aquesta funció.
- Descriure els sistemes d'avaluació de la qualitat assistencial i conèixer els indicadors que avaluen l'efectivitat del sistema de salut.
- Conèixer els aspectes relacionats amb la humanització de la gestió sanitària i les seves implicacions en la pràctica assistencial.

Competències

- Demostrar que es coneixen els principis de finançament sanitari i sociosanitària i utilitzar adequadament els recursos disponibles.
- Demostrar que es coneixen els sistemes d'informació sanitària.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua
- Establir mecanismes d'avaluació, considerant els aspectes científics i tècnics i els de qualitat.
- Generar propostes innovadores i competitives en la investigació i en l'activitat professional.
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Treballar amb l'equip de professionals com unitat bàsica en la qual s'estructuren de manera unidisciplinària o multidisciplinària i interdisciplinària els professionals i la resta de personal de les organitzacions assistencials.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.
2. Analitzar en diferents situacions els recursos sanitaris i sociosanitaris disponibles.
3. Analitzar les desigualtats de gènere, així com els factors que les sustenten, des dels diferents sistemes: el sistema familiar, el de parentiu, l'econòmic, el polític, el simbolisme i els sistemes educatius.
4. Descriure els drets i deures dels usuaris dels serveis de salut.
5. Descriure els indicadors que permeten conèixer i vigilar l'estat de salut d'una població i els Indicadors que avaluen l'efectivitat del sistema de salut.
6. Descriure els sistemes d'avaluació més adequats per als programes dissenyats.
7. Descriure i explicar el sistema sanitari espanyol.
8. Identificar els determinants que permeten una assistència sanitària tècnica i professional adequada en termes de qualitat i seguretat d'acord amb les normes legals i deontològiques.
9. Identificar els diferents sistemes d'informació sanitaris necessaris segons la situació.
10. Identificar els principis de finançament sanitari i sociosanitari, en el sistema sanitari de l'Estat espanyol i de Catalunya.
11. Identificar en les cures infermeres accions que respectin els principis de responsabilitat ètica, els drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
12. Identificar la intersecció entre la desigualtat de gènere amb altres eixos de desigualtat (edat, classe, origen, racialització, ètnia, sexualitat i identitat/expressió de gènere, diversitat funcional, etc).
13. Identificar les característiques de la funció directiva dels serveis d'infermeria i la gestió de les cures.
14. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
15. Utilitzar els diferents programes informàtics com a instruments de suport a la recerca.

Continguts

- 1.- Introducció a la gestió: conceptes generals.
- 2.- Sistemes sanitaris: el sistema sanitari espanyol i català.
- 3.- Marc legal de l'assistència sanitària.
- 4.- Economia i salut.
- 5.- La planificació dels serveis de salut.

6.- La gestió infermera.

7.- La qualitat en l'atenció de salut i els cuidats infermers.

8.- Humanització de la gestió.

Metodologia

1.- Teoria (ET)

Docència teòrica amb suport audiovisual sobre la temàtica de l'assignatura detallada en "Continguts". Es considera indispensable la participació activa de l'estudiant durant les sessions teòriques, bé sigui en la dinamització de les mateixes o utilitzant el programari específic.

2.- Seminaris (ES)

Sessions de treball grupal reduït, on es desenvoluparan aspectes de la temàtica de l'assignatura des d'un punt de vista de la dinàmica grupal. Com a resultat del treball realitzat en els seminaris, desenvolupat en part durant el temps dedicat al treball autònom i estudi personal, es presentaran dos treballs teòrics que hauran de ser defensats mitjançant exposició grupal.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
SEMINARIS	8	0,32	1, 2, 6, 8, 9, 13, 15
TEORIA (TE)	16	0,64	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Tipus: Autònomes			
LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÉS/ ELABORACIÓ DE TREBALLS/ ESTUDI PERSONAL	47,5	1,9	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Avaluació

1.Avaluació escrita mitjançant proves objectives: preguntes de resposta múltiple

El seu objectiu és avaluar l'adquisició de coneixements de l'assignatura treballats a través de les diferents activitats formatives (teoria i seminaris). Es realitzarà una vegada finalitzada la totalitat de la docència de l'assignatura. Consisteix en: preguntes tipus test amb 4 opcions de resposta. Els errors resten segons la següent fórmula: $x = \text{encerts} - (\text{errors}/n - 1)$, on n és el nombre d'opcions de resposta.

Suposa el 50% de la nota final. Es necessita una nota mínima de 5 punts sobre 10 per a poder superar l'assignatura.

2. Avaluació de tipus pràctic: defensa oral de treballs

Elaboració, presentació i defensa de 2 treballs realitzat en grup, de temàtica complementària a la treballada durant les sessions de teoria. La presentació i defensa es realitzarà durant una sessió de seminaris.

S'avaluarà el contingut treballat, així com la presentació oral realitzada per cadascun dels membres del grup. La no assistència el dia de la presentació implica un No Avaluable.

Suposa el 40% de la nota final. Es necessita una nota mínima de 5 punts sobre 10 per a poder superar l'assignatura.

3.- Assistència i participació activa en classe i seminaris

L'avaluació es realitzarà mitjançant la utilització d'una rúbrica d'avaluació, amb un component autoevaluatiu, tant de l'assistència presencial a les activitats docents com de l'actitud en aquestes.

Suposa el 10% de la nota final i no necessita de nota mínima per a poder superar l'assignatura.

**A causa de la situació d'excepcionalitat causada per la pandèmia del COVID-19, presentació i defensa del treball de grup es farà de manera presencial sempre que la situació sanitària de la regió ho permeti i els recursos siguin els apropiats per a assegurar la seguretat dels assistents en tot moment. Qualsevol modificació sobre aquest aspecte serà notificada a l'alumnat perquè pugui adaptar els seus recursos per al correcte seguiment de l'activitat.

OBTENCIÓ DE LA QUALIFICACIÓ FINAL

La qualificació final de l'assignatura és la suma de les qualificacions de les activitats d'avaluació proposades. El requisit per a poder realitzar aquesta suma és haver obtingut la puntuació mínima requerida en cada part que el requereixi. La no superació d'alguna o de totes aquestes parts que requereix d'una nota mínima implica la no superació de l'assignatura.

S'entendrà per no avaluable aquell estudiant que no s'hagi presentat a alguna o a cap de les activitats d'avaluació.

Els estudiants que no hagin superat l'assignatura mitjançant l'avaluació continuada podran presentar-se a una prova de recuperació. Per a participar en la recuperació, l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de la quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura (article 112 ter. de la normativa d'avaluació de la UAB).

L'estudiant té dret a la revisió de les proves d'avaluació. Per a tal fi es concretarà la data al Campus Virtual.

Segons l'acord 4.4 del Consell de Govern 17/11/2010 de la normativa d'avaluació, les qualificacions seran:

- Del 0 al 4,9 = Suspens
- Del 5,0 al 6,9 = Aprovat
- Del 7,0 al 8,9 = Notable
- Del 9,0 al 10= Excel·lent
- Quan l'estudiant no es presenti a alguna o a cap de les activitats d'avaluació planificades rebrà la qualificació de no avaluable.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
ASSISTÈNCIA I PARTICIPACIÓ ACTIVA EN CLASSE I SEMINARIS	10%	0,5	0,02	3, 12, 14
AVALUACIÓ ESCRITA MITJANÇANT PROVES OBJECTIVES: ÍTEMS DE RESPOSTA MÚLTIPLE	50	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
DEFENSA ORAL DE TREBALLS	40%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

Per la preparació de les sessions teòriques s'ha fet servir la següent bibliografia:

- Llei General de Sanitat (Ley 14/1986 de 25 de abril) (BOE 102 del 29 abril 1986). Ministerio de Sanidad y Consumo. Madrid. [Internet]. [consultat 24 juny 2021]. Disponible a: <http://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1986-10499>
- Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària en catalunya. (DOGC 1324 del 30 de juliol de 1990) [Internet]. [consultat 29 juny 2021]. Disponible a: <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/1324/1794998.pdf>
- Llei 16/2003, de 28 de maig, de Cohesión y calidad del Sistema Nacional de Salud. (BOE 128 del 29 de maig 2003) [Internet]. [consultat 24 juny 2021]. Disponible a: <http://www.msc.es/organizacion/consejoInterterri/docs/LeyCohesionyCalidad.pdf>
- Llei 44/2003, de 21 de novembre, Ordenación de las profesiones sanitarias. (BOE 280 del 22 novembre 2003) [Internet]. [consultat 24 juny 2021] Disponible a: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2003/BOE-A-2003-21340-consolidado.pdf>
- Pla de Salut de Catalunya [Internet]. Barcelona: Departament de Salut. Generalitat de Catalunya; [consultat 24 juny 2021]. Disponible a: https://salutweb.gencat.cat/ca/el_departament/Pla_salut/pla-de-salut-2016-2020/
- Mompert García MP, Duran Escribano M. Administración y gestión. Colección Enfermería 21. 2ª Edición. Madrid: Difusión Avances de Enfermería (DAE); 2009
- Doltra J, Bertran C. Gestió d'Infermeria. Girona: Documenta Universitaria; 2010
- Maciá Soler L. Gestión Clínica. Colección Cuidados de Salud Avanzados. Barcelona: Elsevier España; 2014
- Cortés Borra A. Humanizar la gestión sanitaria. Colección Gimbernat Salud. Barcelona: Herder Editorial S.L.; 2021
- Balderas Pedrero M. Administración de los servicios de enfermería. 7ª Edición. México: McGraw-Hill; 2015
- La Monica EL. Dirección y Administración en Enfermería. Barcelona: Mosby/Doyma Libros; 1994
- Fernández Martín J et al. Manual de Calidad Asistencial [Internet]. SESCOAM; 2009. [consultat 24 juny 2021]. Disponible a: <https://sanidad.castillalamancha.es/sites/sescam.castillalamancha.es/files/documentos/pdf/20131017/mar>
- Soto Fuentes P, Reynaldos Grandón K, Marfinez Santana D, Jerez Yáñez O. Competencias para la enfermera/o en el ámbito de gestión y administración: desafíos actuales de la profesión. Aquichan. 2014; 14(1): 79-99
- Febré N, Moncada Gómez K, Méndez Celis P, Badilla Morales V, Soto Parada P, Ivanovic P, Reynaldos K, Canales M. Calidad en enfermería: su gestión, implementación y medición. Rev. Med. Clin. Condes. 2018; 29(3): 278-287
- Mompert Barcia MP. Innovación y gestión del cuidado. Metas Enferm mar 2019; 22(2):56-61

Programari

S'utilitzarà Kahoot! per a dinamitzar algunes activitats a l'aula.